

EITEM

CYFARFOD	CYNGOR
DYDDIAD	22 HYDREF 2009
TEITL YR ADRODDIAD	STRATEGAETH TAI LLEOL GWYNEDD 2009 - 2012
PWRPAS	Cyflwyno Strategaeth Tai Lleol Gwynedd a Chynllun Gweithredu 2009 – 2012
AWDUR	Dafydd P Lewis Cyfarwyddwr Corfforaethol
ARWEINYDDION PORTFFOLIO	Cynghorydd John Wyn Williams Uwch Arweinydd Portffolio Cynghorydd Trefor Edwards Arweinydd Portffolio Tai
GWEITHREDIAD	Cymeradwyo'r Strategaeth a'r Cynllun Gweithredu

1. CEFNDIR

- 1.1 Mae Adran 87 Deddf Awdurdod Lleol 2003 yn nodi'r angen i awdurdodau lleol gynhyrchu strategaethau tai ar gyfer eu cymunedau a'u cyflwyno i'r awdurdod perthnasol h.y. Llywodraeth Cynulliad Cymru. Rhaid i'r Strategaeth Tai Lleol asesu anghenion tai cyfredol ac anghenion penodol eu hardal ac yna cynllunio sut i gyfarch yr anghenion sydd wedi eu hadnabod. Mae'r Strategaeth Tai Lleol yn gosod allan gweledigaeth tai tymor hir a'r cyfeiriad, amcanion ac allbynnau targed er mwyn gwireddu'r angen ac y dylai fod yn seiliedig ar dystiolaeth gan ddefnyddio Asesiad marchnad Tai Lleol. Bu'r Strategaeth drafft a Chynllun Gweithredu drafft allan am ymgynghoriad rhwng Tachwedd ac Ionawr 16, 2009.
- 1.2 Roedd angen i awdurdodau lleol gynhyrchu Strategaeth Tai Lleol diwygiedig a mwy eang erbyn Ebrill 2007. Fel rhan o'r Strategaeth, rhaid i brif elfennau o'r cynlluniau presennol canlynol ddod yn rhan o Strategaeth Dai Lleol ehangach:
Strategaeth Tai Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig, Strategaeth Ddigartrefedd Leol a Chynllun Gweithredol Cefnogi Pobl. Hefyd mae nifer o is-strategaethau a Chynlluniau sy'n dod o dan y Strategaeth Dai Lleol. Mae'r rhain yn cynnwys Strategaeth TAI Gwag, Strategaeth Cartrefi Fforddiadwy, Strategaeth Tai Sector Preifat, Strategaeth Llety Pobl Ifanc a Strategaeth Llety Pobl Hŷn. Hyd at nawr, mae Strategaeth dros dro wedi bod mewn lle a aeth allan i ymgynghoriad Rhagfyr 2008. Gellir cael

mynediad i ddogfennau cefndir ar wefan Cyngor Gwynedd.

1.3 O dan gyfeiriad 'rhesymoli cynlluniau', adlewyrchir gweledigaeth Strategaeth Tai Lleol o fewn Strategaeth Gymunedol *Gwynedd ar y Cyd*. Hefyd, mae nifer o'r themâu strategol o'r Strategaeth Dai Lleol yn ymddangos mewn prif strategaethau gan gynnwys y Cynllun Plant a Phobl Ifanc, Strategaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles.

1.4 Mae cydnabyddiaeth gynyddol eang o'r rôl y gall tai o ansawdd da ei chwarae mewn cyflawni amcanion ehangach y Cyngor, sef:-

- cymuned gynaliadwy,
- tegwch a chyfleoedd i'r rhai sy'n fregus a
- ffocws ar drigolion.

Mae tai bellach yn un o'r prif themâu yn Strategaeth Gymunedol Gwynedd ac yn brif flaenoriaeth yng Nghynllun Busnes 3 blynedd Cyngor Gwynedd, yn unol â'r hyn a adnabuwyd o fewn y Strategaeth dros dro. Rhoddir sylw penodol i Brosiect Pleidleisio i Denantiaid mewn perthynas â Safon Ansawdd Tai Cymru [SATC], tai fforddiadwy, dod a chartrefi gwag yn ôl i ddefnydd a datblygu opsiynau lletya i bobl hŷn - Adeiladu i'r Dyfodol, prosiect lletya oedolion ag anabledd dysgu, a phrosiect cartref preswyl i blant a phobl ifanc

1.5 Hyd yn oed ar ôl trosglwyddo stoc, Cyngor Gwynedd fydd yr Awdurdod Tai Strategol lleol sy'n cyflawni dyletswyddau statudol o hyd. Bydd angen sicrhau bod trefniadau cadarn yn eu lle ar gyfer y swyddogaethau tai a gedwir yn y cyfnod ar ôl y trosglwyddiad.

1.6 Mae'r dyletswyddau statudol yn cynnwys:

- Rôl strategol yr awdurdod tai lleol
- Polisi Digartrefedd, Cyngor Tai a Dyraniadau Tai
- Cefnogi Pobl
- Adnewyddu Tai a Gorfodaeth Sector Preifat
- Budd-dal Tai.

1.7 Sefydlwyd Partneriaeth Tai strategol i weithredu ar nifer o themâu strategol o fewn Cynllun Gweithredu'r Strategaeth. Ymhlith yr aelodau mae cynrychiolwyr Awdurdod Lleol, Cymdeithasau Tai Lleol, Parc Cenedlaethol Eryri, arwerthwr tai, cynrychiolydd Cymdeithas landlordiaid Cenedlaethol a Llywodraeth y Cynulliad. Mae gan y Bartneriaeth hefyd rôl allweddol wrth fonitro'r Cynllun Gweithredu. Mae'r Bartneriaeth Tai yn cael ei gefnogi a'i weinyddu gan Dîm Polisi Strategol Tai y Cyngor.

1.8 Cymeradwywyd y Strategaeth a'r Cynllun Gweithredu gan Fwrdd y Cyngor 13 Hydref, 2009.

2. STRATEGAETH TAI LLEOL GWYNEDD

2.1 Y weledigaeth hirdymor [hyd at 2021] ar gyfer Tai yng Ngwynedd, yn seiliedig ar waith *Gwynedd Yfory* yw :

“Mae angen i ni wella cyflenwad, ansawdd, fforddiadwyedd ac addasrwydd y stoc tai er mwyn diwallu'r newid yn anghenion y boblogaeth”

2.2 Yr uchelgais y tu cefn i'n gweledigaeth

Bydd trosglwyddo ein stoc tai i sefydliad newydd Cartrefi Cymunedol Gwynedd yn rhoi cyfle sylweddol i Gyngor Gwynedd yn ystod cyfnod y Strategaeth [2009-2012] i gydweithio a chyd gynllunio gyda'r pum Cymdeithas Tai sy'n weithredol yng Ngwynedd, datblygwyr, landlordiaid a chyrrff trydydd sector a darparwyr gwasanaeth eraill i:

- Barhau i wneud gwelliannau wrth ddarparu gwasanaethau tai i'r holl ddaliadaethau;
- Sicrhau y datblygir gwasanaethau tai cysylltiedig ar draws asiantaethau partner;
- Mae marchnad dai sy'n gweithio'n effeithiol hefyd yn sail i greu a chynnal economi leol, isranbarthol a rhanbarthol gadarn, gan ystyried ffactorau megis rhagolygon cyflogaeth a mynediad at gludiant;
Hyrwyddo cydweithio ar draws gwasanaethau, ffiniau sefydliadol a gweinyddol;
- Datblygu gwasanaethau newydd ac arloesol gyda phartneriaid allweddol i fynd i'r afael ag anghenion tai'n fwy effeithiol;
- Mae darparu gwasanaethau newydd ac arloesol hefyd yn golygu gwneud y mwyaf o adnoddau - cydweithio rhwng Tai, lechyd, Gwasanaethau Cymdeithasol i foderneiddio'r gwasanaeth a ddarperir.

2.3 Themâu Strategol

Cefnogir gweledigaeth Partneriaeth Tai Gwynedd gan 5 thema strategol, sy'n gyson â chyfeiriad strategol presennol Cyngor Gwynedd a Llywodraeth Cynulliad Cymru:

Themâu Strategol	Amcanion
Thema Strategol 1 Cryfhau'r rôl tai strategol yng Ngwynedd	Sicrhau pwysigrwydd y rôl tai strategol i gysylltu'r holl weithgareddau tai ag amcanion polisi corfforaethol, rhanbarthol a chenedlaethol ehangach; Sicrhau y gweithredir swyddogaethau tai sy'n para yn effeithiol, ar ôl y trosglwyddiad;

	<p>Sicrhau bod y prif wneuthurwyr penderfyniadau'n llwyr ymwybodol o gyfrifoldebau tai'r Awdurdod sy'n para ar ôl y trosglwyddiad;</p> <p>Sicrhau cymaint â phosibl o fuddsoddiad mewn tai a seilwaith cysylltiedig yng Ngwynedd;</p> <p>Sicrhau bod cysylltiad rhwng rhaglenni tai â gweithgareddau corfforaethol ac amlasiantaeth megis gofal cymdeithasol, iechyd a lles, diogelwch cymunedol, datblygu economaidd ac adfywio cymunedol</p>
Thema Strategol 2 Cyflenwad a fforddiadwyedd	<p>Sicrhau bod anghenion tai Gwynedd yn cael eu nodi, eu cydnabod a'u cefnogi;</p> <p>Sicrhau cymaint â phosibl o ddewis i ddiwallu anghenion teuluoedd lleol, drwy amrywiaeth o raglenni</p>
Thema Strategol 3 Ansawdd	<p>Sicrhau bod yr holl gartrefi ym mhob Sector Tai o fewn Gwynedd yn cyrraedd safon ansawdd derbyniol;</p> <p>Gwarchod yr amgylchedd drwy wella effeithlonrwydd ynni'r stoc tai presennol ledled y Sir</p>
Thema Strategol 4 Addasrwydd	<p>Lleihau digartrefedd a lleihau nifer yr achosion o rai sy'n cysgu allan;</p> <p>Atal digartrefedd a diwallu anghenion tai drwy ddarparu llety addas a gwasanaethau cysylltiedig i bobl Gwynedd;</p> <p>Darparu lefelau digonol o gymorth yn gysylltiedig â llety er mwyn mynd i'r afael ag anghenion tai pobl a grwpiau bregus</p>
Thema Strategol 5 Addasrwydd - cynaliadwyedd	<p>Gwella cynaliadwyedd cymunedau o fewn y Sir drwy sicrhau bod tai'n chwarae rôl allweddol mewn adfywio cymunedau.</p>

2.4 Cynllun Gweithredu

Gweler Cynllun Gweithredu Strategaeth Tai Lleol Gwynedd 2009-2012 o fewn Atodiad B.

3. ARGYMHELLIAD

3.1 Fod y Cyngor yn cymeradwyo'r Strategaeth Tai Lleol a'r Cynllun Gweithredu 2009-2012.

DPL/SLW/13.10.09

A. Barn Aelod Lleol:

B. Barn Swyddogion Statudol:

1. Prif Weithredwr:

"Cadarnhaf yr hyn a ddywed yr adroddiad, sef mai'r welediageth tymor hwy ar gyfer Tai yng Ngwynedd, fel y mae wedi ei grynhoi yn nogfennau'r Strategaeth Gymunedol yw "gwella cyflenwad, ansawdd, fforddiadwyedd ac addasrwydd y stoc tai er mwyn diwallu'r newid yn anghenion y boblogaeth". Rwy'n ymwybodol hefyd o drefniadau ymgynghori sydd wedi rhoi cyfle i eraill ddylanwadu ar y strategaeth pan oedd mewn ffurf drafft. Fel y cyfeiria'r Pennaeth Cyllid, y dasg nawr fydd gwireddu'r deilliannau ar lawr gwlad o dan y themau strategol a nodir yn y ddogfen - nid mater hawdd fydd hwn ar adeg pan y mae adnoddau yn crebachu."

2. Swyddog Monitro:

"Bu'r cynllun gweithredu yn destun craffu gan y Pwyllgor Craffu Gofal a fydd hefyd yn monitro gweithrediad y strategaeth. Nid oes unrhyw faterion o briodoldeb yn codi."

3. Prif Swyddog Cyllid:

"Mewn egwyddor, credaf fod amcanion y Strategaeth Tai Lleol yn glodwiw, ac mae cynlluniau ymarferol addas wedi'u gosod er mwyn gwneud gwahaniaeth yn y maes. Wrth gefnogi'r strategaeth nodaf, oherwydd prinder adnoddau a ffactorau allanol, ni fydd modd cyflawni'r holl ddyheadau yn llwyr - h.y. "sichrau fod anghenion tai wedi'u cynnal" (thema 2), "sichrau fod holl dai ... o ansawdd derbyniol" (thema 3), "lleihau digartrefedd" (thema 4), ayb."

C. Papurau Cefndir:

CH. Goblygiadau Polisi: